

Text llegit el 9 de juny amb motiu de la presentació del web
<http://www.jesusmoncada.cat>

2005-2010: CINC ANYS AMBSENSE JESÚS MONCADA

El matí del dilluns 13 de juny de fa just ara cinc anys moria als 63 anys a la clínica Corachan de Barcelona l'escriptor mequinensà Jesús Moncada. Tots els mitjans de comunicació catalans i aragonesos se'n van fer ampli ressò. Davant de la mort de l'escriptor, l'Ajuntament de Mequinensa va celebrar el vespre del dia 14 un ple extraordinari en què l'únic punt de l'ordre del dia fou nomenar Jesús Moncada i Estruga fill predilecte del Poble. Alhora el consistori també decretà tres dies de dol oficial.

Les restes de Jesús s'incineraren encabat de la cerimònia laica que tingué lloc el 15 de juny al tanatori de les Corts de Barcelona, una cerimònia en què assistiren centenars d'amics i parents –molts dels quals venguts des del seu poble o del seu barri barceloní de Gràcia–, així com representants del Govern de la Generalitat de Catalunya encapçalats pel President Pasqual Maragall i el Conseller Primer Josep Bargalló, del Govern d'Aragó amb la consellera de Cultura Eva Almunia al capdavant, de l'Ajuntament de Barcelona amb el regidor de Cultura Ferran Mascarell, de l'alcaldesa de Mequinensa, Magda Gòdia,... Les cendres de l'escriptor s'escamparen dies més tard –en concret, el dissabte 9 de juliol en una primer acte popular i alhora íntim i familiar– en el solar de la casa mequinensana on havia nascut Jesús Moncada l'u de desembre de 1941.

El 9 de setembre de 2005 se li va retre un nou homenatge popular i, ara, massiu, a Mequinensa durant l'acte de lliurament –en presència del President d'Aragó Marcel·lí Iglésias– a la mare de l'escriptor, Maria Estruga, d'un pergami amb el nomenament de Jesús Moncada com a fill predilecte de la vila i de la insígnia d'or i brillants del municipi. Alhora s'inauguraren a Mequinensa dues exposicions en instal·lacions municipals, en una d'aquestes exposicions es recreava la seua faceta com a escriptor mentre que en l'altra s'hi presentava una part important de la seua obra plàstica, una faceta del seu món creatiu de Jesús Moncada que si bé feia gairebé vint-i-cinc anys que havia deixat aparcada és la que més s'ha difós en els darrers cinc anys; o, si més no, més ha sorprès, atesa l'alta qualitat, a qui ha volgut acostar-se a l'obra i la intimitat creativa de Moncada.

Així la Diputació de Tarragona organitzà –amb col·laboració de l'Ajuntament de Mequinensa i del Govern d'Aragó– del 4 al 27 de novembre d'aquell mateix any 2005 una exposició al Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona amb el títol 'L'univers creatiu de Jesús Moncada' amb seixanta obres (olis i dibuixos), prou representatives dels diversos estils que va practicar Moncada al llarg de la seua trajectòria artística. En paral·lel es realitzà a Tarragona al llarg de quatre setmanes una lectura pública de *Camí de sirga*, amb la participació d'amics, parents, escriptors i personatges de la cultura i la política com ara el president de la Diputació de Tarragona Joan Aregio, la consellera de Cultura del Govern d'Aragó Eva Almunia o l'alcaldesa de Mequinensa Magda Gòdia. D'aleshores ençà l'obra plàstica de Jesús Moncada s'ha exhibit, tant a l'Aragó com a Catalunya, en nombroses ocasions: Lleida (6-17 de febrer de 2006), Fraga (25 de març-16 d'abril de 2006), Barbastro (26 de gener-23 de febrer de 2007), Calatayud (9 de març-29 de març de 2007), Terrassa (18 d'octubre-11 de novembre de 2007), Lleida (setembre de 2009), etc.

Però no només ha estat l'obra plàstica de Jesús Moncada la que s'ha donat a conèixer amb creixent intensitat en els darrers cinc anys, sinó que han estat múltiples les reedicions de les seues obres així com l'aparició de noves traduccions d'aquestes

mateixes obres. També han estat diverses les manifestacions públiques celebrades al voltant de l'obra i la persona de l'escriptor –i ara també pintor– mequinensà, actes i publicacions que ara i aquí no puc –o no sé– detallar *in extenso*. Amb tot no puc, ni que sia breument, deixar d'assenyalar-ne cinc, d'aquelles publicacions i actes d'homenatge que al meu entendre han tengut una més gran repercussió o una especial significació pública. El primer, cronològicament, fou l'edició en setembre de 2005 –en el marc de l'homenatge mequinensà del dia nou d'aquell mes– del volum recopilatori de crítiques literàries, entrevistes i ressenyes *Jesús Moncada. Su universo literario* a càrrec del Govern d'Aragó i l'Ajuntament de Mequinensa, publicació a la qual seguiren l'edició del dossier “Jesús Moncada, camí del record” dins el número (550) d'octubre de 2005 de la revista *Serra d'Or*, i del número 21 (2006) de la revista literària *URC* editada per l'Institut Municipal d'Acció Cultural de l'Ajuntament de Lleida; un segon acte a destacar fou l'homenatge organitzat per la Institució de les Lletres Catalanes a l'Espai de Dansa i Música de Barcelona el 26 d'octubre de 2005 en què una vintena d'amics i familiars recordaren Jesús Moncada llegint fragments de la seua obra i glossant la seua personalitat; el tercer ha estat la defensa pública a la Universitat de Montpel·lier III-Paul Valéry per part de Sandrine Ribes de l'extensa tesi doctoral *L'ouvre de Jesús Moncada: Quand l'écriture devient mémoire*; el quart, l'estrena a Terrassa l'octubre del 2007 de *L'aigua*, adaptació teatral de les narracions curtes de l'escriptor mequinensà a càrrec de la companyia Les Antonietes (i les posteriors representacions per tot el territori); i el darrer –però no per això menys important–: la Trobada de traductors de l'obra de Jesús Moncada celebrada a Mequinensa el darrer cap de setmana del setembre del 2008, trobada que comptà amb la presència d'una trentena d'investigadors i traductors d'arreu del món.

I bé, potser ara també puguem afegir a aquesta llista la presentació (o potser hauria de dir inauguració oficial) del web *Espais Literaris de Jesús Moncada*; però això, entenc, ja és una altra història, una història que, tanmateix, ens ha convocat en aquesta ciutat de Lleida i en les vigílies del cinquè aniversari d'ambsense Jesús Moncada.

Hèctor Moret